

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/27266-1
Saksbehandler Janthra Haugen

Utvalg	Møtedato
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	08.09.2026
Ungdommens bystyre	08.09.2026
Flerkulturelt råd	09.09.2026
Samfunnsutvalget	10.09.2026

Høring- Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Arendal kommune støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030.

Arendal kommune ber Agder fylkeskommune styrke arbeidsrettet og faglig grunnleggende språkopplæring også for voksne. Videregående skolars verksteder, øvingsrom og fagmiljøer bør i større grad brukes som arenaer for yrkesrettet språk og pre-kvalifisering før praksis og videre opplæring i offentlige eller private virksomheter. Dette kan gi større trygghet for deltakerne, brukere, pårørende og virksomhetene som skal ta imot personer som ønsker å lære og formalisere kompetansen sin.

Arendal kommune foreslår at Agder fylkeskommune innarbeide kommunens presiseringer om likestilling, inkludering, mangfold, universell utforming, ungdomsmedvirkning og bedre bruk av tilgjengelig kompetanse, gjennom å innarbeide følgende i strategien:

- **Likestilling, inkludering og mangfold i hele strategien:** Likestilling, inkludering og mangfold skal være et gjennomgående prinsipp i planlegging, gjennomføring og oppfølging av strategien.
- **Bedre bruk av kompetansen som allerede finnes:** Strategien skal bidra til å redusere barrierer i utdanning og arbeidsliv, slik at flere kan delta og bruke kompetansen sin.
- **Arbeidsrettet norskopplæring og faglig språk før praksis:** Særsilt språkopplæring skal styrkes for både unge og voksne slik at flere kvalifiseres til utdanning, praksis og arbeid. Agder fylkeskommune skal, i samarbeid med kommunene og arbeidslivet, utvikle tilbud om grunnleggende faglig språkopplæring knyttet til aktuelle yrker og utdanningsløp. Videre-gående skolenes verksteder, øvingsrom og fagmiljøer brukes som læringsarenaer for yrkesrettet språk og pre-kvalifisering før deltakerne går videre til praksis og opplæring i virksomhetene.
- **Universell utforming og tilgjengelighet:** Utdannings- og kompetansetiltak skal planlegges med universell utforming og tilgjengelighet som grunnleggende prinsipper.
- **Unge må få medvirke:** Unge skal få reell mulighet til å medvirke i utvikling og evaluering av tiltak innen utdanning, kompetanse og arbeidsliv.
- **Mangfoldskompetanse hos arbeidsgivere:** Offentlige og private arbeidsgivere skal styrke kompetansen i inkluderende rekruttering, mangfoldsledelse, tilrettelegging og inkluderende onboarding.

- **Mangfold som ressurs for innovasjon og omstilling:** Mangfoldige arbeids- og læringsmiljøer skal brukes som en ressurs for innovasjon, utvikling og omstilling.
- **Måling og oppfølging:** Gjennomføringen skal følges opp med relevante indikatorer for deltakelse, sysselsetting, inkludering, tilgjengelighet og kompetansemobilisering.

Avslutningsvis vil Arendal kommune understreke at regionen står overfor en situasjon der kampen om arbeidskraften vil bli stadig sterkere. Skal Agder lykkes med å dekke framtidens kompetansebehov, må vi ikke bare utvikle ny kompetanse, men også bli bedre til å ta i bruk den kompetansen som allerede finnes i regionen. Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold er derfor ikke bare et sosialt ansvar, men en strategisk nødvendighet for regional utvikling, verdiskaping og bærekraftig velferd.

Høringsuttalelsen oversendes Agder fylkeskommune innen høringsfrist 18.09.2026.

Vedlegg

Høringsforslag regional kompetansestrategi for Agder 2030

Høring av regional kompetansestrategi for Agder 2030

Arbeidsgiverstrategien 2024-2027

Arendal mot 2040_kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040_enkle sider

Sammendrag

Agder fylkeskommune har sendt Regional kompetansestrategi for Agder 2030 på høring. Strategien beskriver utfordringer knyttet til demografiske endringer, mangel på arbeidskraft, utdanning, inkludering og behovet for å mobilisere flere innbyggere inn i arbeidslivet. Strategien har som mål at flere skal kvalifiseres til arbeid, at kompetanseutviklingen skal møte arbeidslivets behov og at regionen skal tiltrekke og beholde kompetanse.

Arendal kommune støtter hovedretningen i strategien. Kommunen mener samtidig at strategien bør styrkes når det gjelder arbeidsrettet norskopplæring og faglig språkstøtte. Kommunen erfarer at manglende språkkompetanse ofte er en betydelig barriere for deltakelse i praksis, opplæring og arbeid, både for unge og voksne.

Kommunen mener særskilt språkopplæring må omfatte både unge og voksne, og at videregående skolenes verksteder og øvingsarenaer i større grad brukes som læringsarenaer for yrkesrettet språk og pre-kvalifisering før praksis, videre opplæring i virksomhetene og utdanningsløp.

Bakgrunn (Fakta)

Regionplan Agder har som mål at levekårene skal opp. Regional kompetansestrategi for Agder 2030 beskriver utfordringer knyttet til demografiske endringer, gap mellom arbeidslivets behov og tilgjengelig kompetanse, samt utdanning og inkludering.

Strategien har tre hovedmål:

- Flere skal kvalifiseres til arbeidslivet og få varig tilknytning til arbeid.
- Agder skal utvikle kompetanse som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov.
- Agder skal arbeide samlet for å tiltrekke og beholde kompetanse i regionen.

Saksopplysninger

Kommunens planer, strategier og satsingsområder underbygger viktigheten av å få på plass en regional kompetansestrategi. Kommunene står overfor økt konkurranse om arbeidskraft, herunder økt press på helse- og omsorgstjenestene. Dette kan ikke løses av

kommunene alene. Nye og mer fleksible veier til fag- og svennebrev er positivt. Kommunen erfarer likevel at for svake språkferdigheter hindrer mange i å få praksisplass, eller å starte et konkret opplæringsløp. Tilrettelagt språkopplæring er derfor viktig for å kunne gå videre til praksis, utdanning og arbeid.

Per i dag er det en stor barriere for å få flere ut i et utdanningsløp som kvalifiserer for fast jobb i kommunen. Språkpraksis er viktig, og kommunene har både en egeninteresse knyttet til å dekke rekrutteringsbehov fremover, og et ansvar for å stille opp med praksisplasser, men med pressede ressurser og store faglige krav til tjenestene er grunnleggende språkforståelse helt sentralt for å kunne levere tjenester i tråd med samfunnets krav og forventninger.

Vurderinger

Det er positivt at høringsforslaget under punktet Strategi 1.2 *Økt tilgang til utdanning og opplæring* omtaler både videregående opplæringstilbud for voksne og kompetansetiltak for innvandrere. I punkt 1.2.3 *Kompetansetiltak for innvandrere* står det at særskilt språkopplæring for unge skal styrkes slik at flere kvalifiseres til utdanning og arbeid. Arendal kommune mener dette bør utvides til også å gjelde voksne. Det finnes betydelige arbeidskraftsressurser i begge grupper.

Forslagene styrker koblingen mellom kompetansepolitikk og sosial bærekraft. Språk, fagopplæring og praksis må ses i sammenheng. Faglig språkopplæring før praksis kan gjøre overgangen til utdanning og arbeid tryggere og gi virksomhetene bedre forutsetninger for å ta imot kandidater.

Bred medvirkning kan gi et bedre beslutningsgrunnlag. Innvandrerrådet kan belyse språk, kvalifisering og tilgang til arbeid. Rådet for personer med funksjonsnedsettelse kan belyse tilrettelegging, universell utforming og barrierer. Ungdommens bystyre kan belyse utdanningsvalg, fullføring, læreplasser og overgang til arbeid. Samfunnsutvalget kan vurdere helheten og sammenhengen med kommunens samfunnsutvikling.

Vi anbefaler at følgende perspektiver styrkes i den videre strategien:

- **Likestilling, inkludering og mangfold i hele strategien:** Perspektivet bør være et felles prinsipp for alle mål og tiltak, ikke bare stå under inkluderende arbeidsliv.
- **Bedre bruk av kompetansen som allerede finnes:** Strategien bør tydeligere beskrive hvordan barrierer kan fjernes for personer som står utenfor arbeid og utdanning, eller ikke får brukt kompetansen sin.
- **Arbeidsrettet norskopplæring og faglig språk før praksis:** Mange, både unge og voksne, ønsker utdanning eller arbeid, men mangler språkferdigheter til å få fullt utbytte av praksis eller starte opplæringsløp. Grunnleggende språkforståelse er nødvendig for å møte faglige krav og levere trygge tjenester. Fylkeskommunen bør derfor i større grad bruke videregående skolenes verksteder, øvingsrom og fagmiljøer som arenaer for faglig språkopplæring og pre-kvalifisering før praksis og videre utdanning i virksomhetene. Dette kan gi større trygghet for deltakerne, brukere, pårørende, ansatte og virksomheter.
- **Universell utforming og tilgjengelighet:** Utdanning, digitale løsninger, arbeidsplasser og møteplasser må være tilgjengelige for flere.
- **Unge må få medvirke:** Unges erfaringer bør brukes når tiltak om framtidens utdanning og arbeidsliv blir utviklet og evaluert.
- **Mangfoldskompetanse hos arbeidsgivere:** Arbeidsgivere trenger kunnskap om inkluderende rekruttering, mangfoldsledelse, tilrettelegging og gode onboardingprosesser.

- **Mangfold som ressurs for innovasjon og omstilling:** Ulike erfaringer og perspektiver kan være en ressurs i utvikling, problemløsning og omstilling.
- **Måling og oppfølging:** Oppfølgingen bør vise utviklingen i deltakelse, sysselsetting, tilgjengelighet og bruk av kompetanse.

Kommuneplanens føringer

Høringen understøtter kommuneplanens satsingsområder Livskvalitet, Bærekraftig vekst og Tillit og demokrati. Særlig relevant er målene om at alle i Arendal skal være i arbeid, aktivitet eller utdanning, at kommunen skal ha tilgang til nødvendig kompetanse og arbeidskraft, og at flere skal oppleve deltakelse og inkludering. Kommuneplanen samfunnsdel;

- Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning.
- Flere skal få mulighet til å delta i samfunnet og oppleve tilhørighet.
- Barn og unge skal lykkes i utdanning og overgang til arbeidslivet.
- Arendal skal ha tilgang på nødvendig kompetanse og arbeidskraft.
- Arbeidskårsressurser som i dag står utenfor arbeidslivet, skal mobiliseres bedre.
- Kompetanseutvikling skal bidra til framtidig verdiskaping og bærekraftig samfunnsutvikling.
- Et inkluderende lokalsamfunn hvor flere deltar og blir hørt.
- Like muligheter for deltakelse uavhengig av bakgrunn eller funksjonsevne.

Arbeidsgiverstrategien framhever Arendal kommune som en fremtidsrettet organisasjon. Det innebærer at kommunen må ha tydelige føringer og tiltak for å møte framtidige utfordringer knyttet til kompetansemangel, rekruttering og demografiske endringer. Arbeidsgiverstrategien er eksplisitt koblet til kommuneplanens samfunnsdel og bygger på satsingsområdene;

- Vi er en attraktiv organisasjon
- Vi er nyskapende
- Vi er en inkluderende arbeidsplass

Vurdering av klimakonsekvenser

Saken gjelder en høringsuttalelse og har ikke direkte klimakonsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Eventuelle kostnader ved senere tiltak må vurderes når tiltakene blir konkretisert.

Driftsmessige konsekvenser

Oppfølging av tiltak kan få konsekvenser for samarbeid og ressursbruk.

Konsekvenser for folkehelsen

Tiltak som styrker deltakelse i utdanning og arbeid kan støtte sosial tilhørighet og bedre levekår.

Vurderinger av barns beste

Strategien berører unge gjennom utdanning, fullføring, karriereveiledning, lære plasser og overgang til arbeid. Ungdommens bystyre bør derfor få saken til uttalelse.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Arendal kommune støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Kommunen bør samtidig be om at likestilling, inkludering, mangfold, universell utforming, ungdomsmedvirkning og bedre bruk av tilgjengelig kompetanse blir tydeligere. Særskilt språkopplæring bør gjelde både unge og voksne, og fylkeskommunen bør vurdere videregående skolenes verksteder, øvingsrom og fagmiljøer som arenaer for faglig språk og pre-kvalifisering. Uttalelsene fra medvirkningsrådene bør følge saken til endelig politisk behandling.